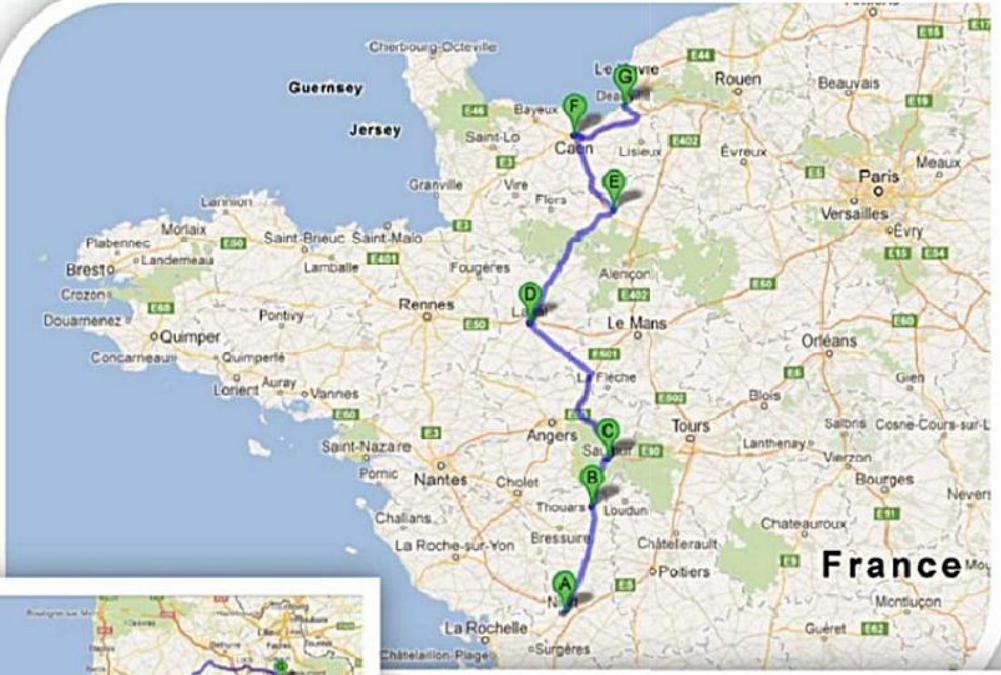

Autolla Carveirosta Helsinkiin toukokuussa 2012

Marja ja Risto Viljanen

Carvoeirosta Helsinkiin

9.5. – 21.5.2012

Keskiviikko 9.5.2012

Carvoeiro - Lagos - Aljezur - Odemira – Lissabon – Ericeira – Peniche, 420 km

Liikkeelle pääsimme 26 tuntia myöhemmin kuin olimme alun perin suunnitelleet. Lähtöhetkellä oli Hondan mittarissa 82 850 km. Taivas oli pilvetön ja ilma helteinen. Asteita oli aiemmin päivällä +30, nyt puoli viideltä vielä +27. Lähtiessämme kissaneloset jäivät loikoilemaan alaterassille. Lagoassa Honda vielä pikapestiin ja sitten matkaan. Ensimmäisen vastoinkäymisen koimme välittömästi liikkeelle lähdettyämme, kun sanelulaitetta ei löytynyt mistään.

Länsirannikon kukkaloisto oli tältä keväältä vielä kuvaamatta, joten suuntasimme kohti länttä. Aljezurin kohdalta käännyimme Praia de Monte Clérigoon. Laventelit kukkivat runsaina mättäinä. Rantaa lähestyttäessä tien vasemmalla puolella oli muutama taidokkaasti lomakäyttöön entisöity talo. Pysähdyimme kuvaamaan niitä ja samalla kuvasimme keltaiset, valkoiset ja violetit pensaspallerot. Palatessamme takaisin Aljezurin tielle pysähdyimme hetkeksi tulipunaisen unikkopellon kohdalla. Huolimatta kuivimmasta talvesta miesmuistiin, näytti kevään kukkaloisto olevan entisellään. Huhtikuun sateet olivat tehneet tehtävänsä.

Länsi-rannikon kukkaloistoa

Asteita oli vielä puoli seitsemältä +23. Ajelimme Grandolaan saakka aluksi laidunmaita ja viljapeltoja halkovia paikallisteitä. Vähitellen maisema muuttui kumpuilevaksi ja tie kiemuraiseksi. Hondan rattia sai vääntää ihan tosissaan. Rinteitä peittivät korkkitammimetsät. Ohitimme Sinesin merkittävän teollisuus- ja satamakaupungin pysähtymättä. Totesimme, että

Ericeiraan oli vielä melkein 160 km ja kello oli jo kahdeksan. Hämärä yllätti ja niinpä kuvaukset oli tältä päivältä jätettävä ja oli aika vaihtaa kuskia ja siirtyä moottoritille.

Ericeiraan saavuimme pilkkopimeässä. Emme olleet varanneet etukäteen yösijaa, koska olimme oletaneet, että tähän aikaan keväästä löytyy majoitusta ilman varauksia. Meillä oli aikaisempi mielikuva isosta hotellista ihan Ericeiran keskustassa. Kyseinen rakennus löytyikin helposti. Nousimme autosta, mutta hyppäsimme kiireesti takaisin. Hotelliksi luulemamme rakennus olikin Ericeiran sairaala.

Päätimme pimeässä jatkaa matkaa tuttuun Penichen kaupunkiin. Navigaattorin eli ”Tompan” mukaan sinne oli matkaa 40 km ja ajoaika noin tunti ja vartti eli edessä oli hitaita teitä läpi pimeiden kylien ja pikkukaupunkien.

Hotel Soleil Penicheen saavuimme vartin yli yksitoista. Hotellin parkkialue näytti huolestuttavan täydeltä. Onneksi vapaita huoneita löytyi. Baarista saimme yöpalaksi oluen, viinilasillisen ja kinkkujuustovoileivät. Riston haave herkullisesta merenelävääteriasta Penichen rantaravintoloissa entisaikojen tyyliin jäi valitettavasti täyttymättä.

Torstai 10.5.2012

Peniche - Alcobaca – Batalha - Figueira da Foz – Viana do Castelo, 380 km

Aamiaisen jälkeen piipahdimme pikaisesti vieressä olevalle hiekkarannalla, Praia da Cova Alfarroballa. Hiekka poltti varpaita, aamulenkkeilijät kipittivät vedenrajassa ja lainelautailijat leikittelivät aalloissa. Oli laskuvesi.

Kello oli vartin yli 12. Ostimme hotellin vastaanotosta kirjan, jossa esiteltiin ansiokkaasti lähitieneen kyliä ja kaupunkeja. Riston kännykkä oli vähällä jäädä hotellihuoneeseen. Onneksi kirjaneuvottelut vastaanotossa kestivät sen verran, että huonesiivooja ehti löytää puhelimen ja juoksuttaa sen vastaanottotiskille ennen poistumistamme. Hotel Soleil Peniche on kaikin puolin hintansa väärtti, yöpyminen aamiaisineen vain 45 euroa.

Ennen Penichestä poistumista täydensimme pyykkinarukuvakokoelmaamme, pesimme Hondan ikkunat ja tankkasimme. Ysivitosen hinta 1,669 €/l.

Oli pakko kourata vielä Praia Balealin kautta. Mainio lomanviettopaikka merestä ja herkullisista merenannattimista pitävälle.

Matka jatkui kohti Alcobaçaa. Ohi vilahtelivat värikkäät kylät. Tien varsien talot ja pihat olivat esimerkittä kunnossa. Pihalla kukkivat pelargoniat, ruusut ja aniliinit kukkapehkot. Maan talousahdinko ei näkynyt missään. Ohitimme Óbidoksen. Ajelimme Lännen viinitietä (Rota da Vinha e do Vinho do Oeste) Caldas da Rainhaan. Helle. Asteita +26. Pyhiinvaeltajat talvalsivat kohti Fátimaa.

Vierailu upeassa Alcobaçan luostarissa oli ELÄMYS.

Hietaniemen vanhassa kappelissa 2.3.2012 Marjan äidin siunaustilaisuudessa sopraano Hannele Savunen lauloi Schubertin Avé Marian niin, että se jäi ihon alle. Nyt täällä Portugalissa, Alcobaçan luostarin käytävällä, kaikui sama Avé Maria samalla äänellä. Käytävää hetken kuljettuamme tulimme kappeliin, jossa portugalilainen kontratenori Luis Peças oli laulamassa Avé Mariaa englantilaiselle turistiryhmälle. Pysähdyimme, kuuntelimme, liikutuimme ja ostimme Peçasin CD:n.

Alcobaçan luostarin (Mosteiro de Santa Maria de Alcobaça) kirkko on Portugalin suurin ja ensimmäinen täysin goottilainen rakennus. Luostarista kirkkoineen tuli UNESCO:n maailmanperintökohde vuonna 1989. Portugalin 1. kuningas Afonso Henriques voitti maurit Santarémmissä maaliskuussa v.1147 ja perusti voiton kunniaksi luostarin kuusi vuotta myöhemmin. Munkit odottelivat vuosikymmeniä vaatimattomissa puisissa asunnoissaan luvattua luostaria, kunnes vuonna 1178 luostarin rakennustyöt aloitettiin. Rakennustyöt kestivät lähes 50 vuotta ja vihdoinkin v. 1223 munkit (tosin eri munkit) pääsivät muuttamaan komeisiin luostarakennuksiin. Kirkko valmistui lähes 30 vuotta myöhemmin vuonna 1252.

Viideltä jatkoimme matkaa. Sitä ennen olimme siemaisseet kahvit ja paahtoleivät katukahvilassa luostaria vastapäätä. Fatiman pyhiinvaellusreitti kulki Alcobaçan luostarin seinän viertä. Kahvistellesamme iso

ryhmä ohitti luostaria laulaen. Vaeltajista ensimmäinen kantoi puista ristiä. Asteita oli +34.

Ja kappas vaan. Sanelulaitekin löytyi Marjan koko ajan kantaman olkalaukun yhdestä pikkulokerosta. Laukku oli käännetty jo moneen kertaan ylösalaisin, mutta yksi lokero oli näköjään jäänyt kääntämättä.

Batalhan luostareineen ohitimme vartin yli 5. Leirian hetkeä myöhemmin. Leirian jälkeen sekoilimme maksullisella moottoritiellä. Jouduimme huomaamatta maksulliselle tieosuudelle ja kun hetken päästä halusimme poistua tieltä, jouduimme puomitetulle maksupaikalle ja automaatti tivasi meiltä "títuloa" eli lappua, joka olisi pitänyt syöttää aparaattiin ja maksaa maksu sen osoittamasta matkasta. Meillä ei sellaista lappua ollut. Siispä peruutimme puomilta ja ajoimme puomitomasta reiästä läpi. Onneksi muita autoja ei ollut paikalla. Sen sijaan puomiaseman hälytyskellot alkoivat elämöidä äänekkäästi. Olimme varmoja, että kohta jostain säntää virkavalta peräämme, minkä vuoksi kaasujalka tuli ihmeen raskaaksi.

Pyhiinvaeltajia tuli vastaan edelleen isoina ryhminä, pareittain tai yksin. Kaikilla vaeltajilla oli turvaliivit, koska tien reunassa ei ollut minkäänlaista tilaa kävelijöille. Liivien ansiosta autoilijat havaitsivat kulkijat ja osasivat varoa heitä. Päivän vihonviimeinen vaeltaja oli sauvan ja ison repun kanssa matkaava vanha mies. Uupuneelta näytti. Onneksi olimme havainneet pari kilometriä aikaisemmin tien varressa ison Punaisen Ristin ensiapuaseman. Toivottavasti pappa jaksosi sinne asti.

Figueira da Fozin sillat ylitettyämme ajoimme moottoritielle suuntana Aveiro. Kello oli jo miltei 7 ja matkaa oli jäljellä 190 km. Maisemat olivat onnetonta eukalyptusryteikköä. Ei mitään kuvattavaa. Muuten päivä oli tarjonnut vaikka mitä. Oli ollut vuoden paras pyykien kuivausilma ja sitä portugalilaisrouvat olivat juhlistaneet omaleimaisilla ja värikkäillä ripustuksillaan.

Yhdeksän maissa saavuimme Viana do Casteloon. Historialliseen merenrantakaupunkiin Atlantin ja vuorten välissä Lima-joen suulla Portugalin pohjoisimmassa osassa. Viana do Castelo ympäröivät hedelmälliset, vihreät kukkulat. Kaupungilla on ylpeä merenkulun historia ja se oli aikoinaan yksi niistä pääsatamista, joista portugalilaiset löytöretkeilijät aloittivat purjehduksen tuntemattomaan maailmaan 1400-luvulla.

Nykyään Viana do Castelo on vilkas teollisuuskaupunki ja lisäksi sillä on vahva yhteys historiallisen Minhon maakunnan perinteisiin: kansantansseihin, ainutlaatuiseseen ruokakulttuuriin (mm. arroz de sarrabulho ja bacalhau à Gil Eanes) ja koristeellisiin käsitöihin. Kaikki nämä ovat esillä vuoden mittaan erilaisilla festivaaleilla.

Kaupungin vuosittainen kohokohta on elokuussa vietettävä Festas de Nossa Senhora d'Agonia. Tällöin kalastajat ylistävät suojelupyhimystään, jotta hän turvaisi heidän matkansa merellä. Tämän kolmepäiväisen uskonnollisen festivaalin aikana osallistujat kiertelevät värikkäissä perinnepuvuissa kukilla katettuja katuja. Kulkue kulkee lopuksi merelle rumpujen jyskeen tahdissa.

Kaupungin rakennukset ja muistomerkit muodostavat mielenkiintoisen yhdistelmän eri arkkitehtuurisuunnista ja ajanjaksoista. Praça da Republicalla on maineikas Chafariz suihkulähde vuodelta 1553 sekä Igreja da Misericórdia, joka koostuu vaikuttavista roomalaisista holvikäytävistä ja veistetyistä pylväistä. Kaupungissa on myös Eiffelin suunnittelema silta.

Vuonna 2009 maailman laajuisesti arvostettu Wallpaper Magazine kutsui Viana do Castelo "uudenai-

kaisen arkkitehtuurin Mekaksi” tunnustuksena kaupungin kunnianhimoisesta suunnittelusta.

1500-luvun alkupuolella Portugali oli Euroopan rikkain valtio ja nyt 500 vuotta myöhemmin se sinnittelee EU:n tukipaketin varassa. Sic transit gloria mundi!

Hotel Parquen huone oli hyvä ja ihan vasta uusittu. Parvekekin oli, mutta kaiteet olivat niin matalat, Ristoa puoleen reiteen, että hirvitti viidennen kerroksen parvekkeella.

Pikaisen majoittumisen jälkeen, kipaisimme ulos etsimään illallispaiikkaa. Oli jo myöhä, joten astuimme sisään ensimmäiseen kohdalle sattuneeseen ravintolaan, Náutico-nimeltään. Ruokailu oli Ristolle katastrofi. Pakasteesta sulatettu ja kuivaksi paistettu lohenpalanen oli ruotoinen kuin mikä. Kuulemma ihan kamala kolmen siansaparon luomus (=alin mahdollinen arvosana). Marjalla oli parempi onni, kun kuunteli talon suositusta ja tilasi suomalaista karjalanpaistia muistuttavan perinteisen lihapadan. Siitä riitti onneksi lihanpaloja myös lohenruotojen kanssa kamppailevalle kaverille. Illallisen hinta, 30 €, Vinho Verde do Minho-viinipulloineen ei päättä huimannut.

Perjantai 11.5.2012

Viana do Castelo - Caminha - Valença - A Guarda - Baiona - Ourense – Lugo – Ribadeo, 380 km

Pilvinen aamu, sadettakin luvassa. Portugalin aamutelevisio, Bom dia Portugal, oli täynnä ensi sunnuntain suurta pyhiinvaellusjuhlaa. Näitä vaeltajia siis eilen näimme. Sunnuntai, 13.5., on Fátiman Neitsyt Marian ensimmäisen ilmestymisen muistopäivä. Tämän vuoksi pyhiinvaeltajat olivat runsain joukoin taitavamassa Fátiman kaupunkia kohti. Fátiman Neitsyt Maria (Nossa Senhora do Rosário de Fátima) oli ilmestynyt ensimmäisen kerran paimenessa olleille maatyöläisten lapsille 13.5.1917.

Aamiainen hotellissa oli mukiinmenevä ottaen huomioon, että kuului huoneen hintaan (45 €).

Ennen Espanjan puolelle siirtymistä päätimme pistäytyä yhdessä Viana do Castelon kuuluisista nähtävyyksistä, bysanttilaista tyyliä edustavassa Santa Luzian Basilikassa (Basilica de Santa Luzia). Basilikan esikuvana oli toiminut Pariisin Le Basilique du Sacré Coeur.

Basilikan kolme ruusuikkunaa valaisivat sisätilan ja pastellinsävyiset seinämaalaukset. Marja ei eläissään ollut nähnyt mitään niin kaunista. Basilikan kattoasanteelta oli upeat panoraamanäkymät alas kaupunkiin, merelle ja Santa Luzian kukkulaa ympäröivälle maaseudulle.

Elämyksellisen basilikan jälkeen matka jatkui Espanjan vihreälle luoteisrannikolle Galician maakuntaan. Galician tunnetuin kaupunki on maineikkaan pyhiinvaellusreitillä päättyvä Santiago de Compostela.

Matkalla vilahtelivat praiat, tuulimyllyt ja majakat ja mihinkään ei ollut Riston mielestä aikaa pysähtyä. Olimme Vinho Verden alueella ja pyhiinvaellustiellä tienvarressa olevista graniittisista krusifikseista päätellen.

Saavuimme Caminhaan ja täydensimme jälleen pyykkinarukuvakokoelmaa. Caminhan jälkeen tienvarressa oli iso mainos: Lampreia do Minho sekä jättikuva lautasesta, jossa lillui kuravellissä jotain ihmemöykkyjä. Kuva oli kuin yksi yhteen Riston vuosien takaisesta ”herkkulautasesta” Ponte de Limassa.

Lämpömittari näytti +26 astetta. Myötäilimme Atlantin rantoja Valençaan ja sieltä A Guardaan, jonka rannat olivat kovin kivisiä. Kaupungissa oli selittämättömän maailmanlopun tunnelma. Kaupungin kaikki autot

olivat saman ravintolan edessä, oli lounasaika ja ilmi- selvästi ravintolan täytyi olla kaupungin paras – tai edullisin.

Eriyisen ihana oli taival A Guardasta Baionaan. Maisemat olivat vihreitä ja kumpuilevia. Tie mutkitteli meren ja vuorijonon välissä. Vasemmalla tien ja vaahtoavan meren välissä oli kallioisia ja särmiikkäitä rantoja ja tien oikealla puolella kohosi korkea vuorijono vihreine rinteineen. Entisaikojen kivisiä ruoka-arkkuja käytettiin lähes kaikkien pihojen koristeena. Eräällä pihalla jopa jokaisen aitalolpan päässä oli miniatyyriarkku. Tie oli erinomaisessa kunnossa. Liikennettä oli harvakseltaan ja maisemista pystyi nauttimaan rauhassa.

Baionaan saavuimme puoli neljältä, asteita +22. Ensimmäisenä silmiimme osui korkealla kallioisella niemellä kiemurteleva muuri. Kyseessä oli keskiajalla rakennettu linnoitus, jonka tarkoituksena oli suojata Baionan satamaa alituisilta vihollisten ja merirosvojen hyökkäyksiltä. Linnoitukseen pääsi ajamaan vain 5 euron sisäänpääsymaksulla, paitsi jos asui linnoituksen sisällä olevassa paradorissa. Maksoimme vaaditun maksun ja ajoimme muurien reunustamaa tietä ylös mäelle. Korkeimmalla laella seisoi Gondomarin kreiville 900-luvulla rakennettu linna. Rakennus on nykyään Parador Baiona. Paradorin yleiset tilat huokuivat arvokkuutta, ilmapiiri oli ”loordillinen”, kuten parador esitteessään itseään kuvaili.

Linnoituksen muurit kiersivät koko kallioisen niemen. Uskomattomat lenkkitiet oli rakennettu sekä muurin sisä- että ulkopuolelle rantoja myötäillen. Muureilta oli laajat näkymät alhaalla levittyvään Baionan kaupunkiin. Linnoituksen ”alapuolella” oli satama, jossa oli jahteja joka puolelta maailmaa. Suojaisa satama on mm. Atlantin ylittäjien suosiossa. Baionan satamaan

saapuivat ensimmäisinä myös ne laivat, jotka tulivat kertomaan eurooppalaisille Amerikan löytymisestä. Baiona oli Kolumbuksen laivastoon kuuluneen Pintan pysyvä kotisatama ja maaliskuussa Baionassa vietetään keskiaikaisia karnevaaleja 7.3.1493 tapahtuneen kotiinpaluun muistoksi.

Kahvitelimme paradorin näköalaterassilla ja ihailimme alapuolella avautuvaa maisemaa. Haaveilimme pitemmästä oleskelusta tässä hurmaavassa paikassa.

Nyt matkan oli kuitenkin jatkuttava. Baionasta suuntasimme sisämaahan kohti Ourensea. Ei pitänyt olla moottoritietä, mutta oli. Tie laski koko ajan, miten merenranta olikin ollut niin korkealla? Lähestyimme Ourensea vuoristoisten maisemien halki. Tie kulki 900 metrin korkeudessa. Rinteet olivat pääasiassa keltaisten pensaiden peitossa. Ourenseen läpi ajoimme Minho-joen rantaa. Joen yli näytti kulkevan kymmeniä erilaisia siltoja.

Lugon maakuntaan siirryttäessä tietä reunustivat vihreät koivumetsät. Vaihdoin kuskaa ja samalla kuvasimme sarvipäähelmiä. Risto oli ajanut koko päivän ja tuloksena oli 240 ajokilometriä ja Marjan lähes 500 digikuvaa.

Lugon kaupungista jäivät mieleen korkeat kerrostalot ja hirveä liikenne. Päivän määränpäähän, Ribadeoon, oli matkaa vielä 80 km. Lugon jälkeen sää huononi kuin taikauskusta. Asteita +15 ja harmaita pilviä. Hetken päästä hernerokkasumu peitti kaiken alleen. Ainoa mahdollisuus oli ajaa hissukseen letkassa.

Ribadeoon olimme tulossa taas niin myöhään, että kunnollisen illallisen saaminen oli epävarmaa, ainakin sen epätoivoisen huokauksen perusteella, joka kuskin vierestä kuului. Kuski (=Marja) yritti lohduttaa, että Espanjassa syödään tosi myöhään. Ihana solomillo odottaa.

Ajelimme Camino Santiagoa pitkin. Sumu jatkui ja sade alkoi parikymmentä kilometriä ennen Ribadeota.

Hotellin löysimme muutaman ylimääräisen kiepauksen jälkeen. Parkkeerasimme Hondan ihan hotellin oven eteen. Satoi kaatamalla. Hotelli Casona de Lazurtegui oli viihtyisä, vastaanotossa oli sydämellinen palvelu ja huone oli kaikin puolin mukava ranskalaisine parvekkeineen.

Saimme tietoja varteenotettavista ruokapaikoista. Kaikki suositellut näyttivät olevan tupaten täynnä,

kunnes osuimme vähän syrjemmällä olevaan tapasravintolaan. Tarjoilija-poika suositteli Marjalle listalta gambas al ajilloa ja Risto tilasi tietenkin solomillon. Parempia rapuja Marja ei ollut syönyt koskaan ja Riston häränfile oli paras mahdollinen. Illallisen hinta jälkiruokineen ja juomineen oli 51 €. Kolme sianpäättä tälle A Dorada-nimisen ravintolan illalliselle!

Koska hotellin maksuton Wi-Fi-yhteys toimi vikkelästi, katsoimme iPadilla torstaina pelatun Suomi-Ranska MM-lätkämatsin kolmannen erän. Suomi voitti ottelun 7-1. Tästä innostuneina katsoimme vielä Suomi-Kanada ottelun. Nyt Suomi ei ollut yhtä onnekas. Kanada voitti 5-3, vaikka Leijonat pelasivat hienosti.

Lauantai 12.5.2012

Ribadeo - Aviles - Luanco - Santander – Bilbao, 450 km

Hotellista kirjoittauduimme ulos ennen puolta päivää. Huoneen hinta aamiaisineen oli 60 €.

Vielä ennen lähtöä latasimme viikonlopun iltapäivälehdet iPadiin. Iltasanomien tai Iltalehden näköispainokset saa päivittäin 9,90 euron kuukausimaksulla. Me olimme koko talven Algarvessa lukeneet molemmat lehdet näin. Aamuisin latasimme päivän lehdet laitteeseen ja sen jälkeen niitä luettiin milloin missäkin, ei tarvittu enää nettiyhteyksiä. Toimi erinomaisena ajankulukkeena odottelevalle aviomiehelle shoppailu- ym. tilanteissa. Mies vain ”parkkiin” iPadin kanssa ja kertaakaan vaimon ei tarvinnut kuulla:” Missä ihmeessä sä noin kauan viivyt?” Ei toki, päinvas-toin, mies kysyi hämmästyneenä ”Joko sä nyt tulit?”

Sää oli harmaa, kova tuuli ja asteita +13. Helteet olivat kadonneet. Kuvasimme muutamia taloja ja tankkasimme, bensiinin hinta 1,399 €/l. Sitten kohti 400 kilometrin päässä olevaa Bilbaota.

Aluksi ei taaskaan pitänyt olla moottoritietä, mutta olipahan vain. Moottoritielle noustamme totesimme yllättäen, että Ribadeo sijaitsi joen suulla kukkulan rinteellä. Oli kalasatamat ja kaikki. Meille tämä oli uutta. Täytyypä tulla tänne vielä joskus uudelleen.

Moottoritieltä poistuimme 15 kilometrin jälkeen. Yritimme pysyä tiellä N634, mutta ”Tomppa” kampsesi

meitä kaiken aikaa moottoritielle. Me halusimme ajaa Camino de Santiagoa, pyhiinvaellustietä. Maisemat olivat vihreät, kumpuilevat, talojen piholla omalla paikallisella tyyllillä rakennettuja piharakennuksia. Tie kiemurteli sinne tänne. Väliin joki virtasi tien vieressä. Vaeltajille ei ollut tien laidassa juurikaan kulkutilaa. Huolellisia saivat olla, että pääsivät ehyenä Santiago de Compostelaan.

Sitten taas emme uskoneet ”Tomppaa”, kun luulimme sen ohjaavan moottoritielle. ”Tomppa” hoki, että tee u-käännös, mutta me emme korvaamme lotkautta- neet moisille ehdotuksille. Seurauksena oli, että ajoimme kymmeniä kilometrejä täysin väärään suuntaan. Ei auttanut muu kuin laittaa navigaattoriin suunnaksi Avilés. Tovin kuluttua pääsimme moottoritielle. Tie oli täynnä korkeita rotkosiltoja, useat pitkiä, jopa yli kilometrin pituisia.

Avilésistä ajoimme rannalla olevaan Luencoon, jossa pieni jaloittelutuokio. Kylmä sää pakotti pikaisesti takaisin autoon. Kaupunki näytti viehättävältä kirkasvärisine taloineen. Oli pyykkinarujakin. Mutta... ei espanjalaisilla rouvilla ollut silmää pyykkiasianssa. Vaatteet nakeltiin narulle sikin sokin, ei mitään koko- ja väriharmoniaa.

Luencossa päätimme, että nyt on siirryttävä nopeimmalle mahdolliselle tielle Bilbaoon. ”Tomppa” kertoi, että matkaa on edessä 290 km ja ajoaika 3 tuntia.

Hienoja vuoristomaisemia, väliin tie AP 8 kulki merenrantaan myötäillen. Vaahtopäiset laineet löivät hiekka-poukामीin. Ennen Bilbaota kilometrien pituisia tunneleita toisensa perään.

Baskimaan hallintoalueen suurimpaan kaupunkiin,

Nervión-joen suulla olevaan Bilbaoon, saavuimme illan hämärtyessä. Lauantai-illan vilске oli melkoinen.

Vaikka hotelli Hesperia Bilbao sijaitsi joen rannalla lähes Guggenheimin taidemuseota vastapäätä, oli muutama ylimääräinen kierros ajettava ennen kuin hoksasimme kääntyä oikeasta kohdasta hotellin autotalliluisalle.

Illalliselle kiiruhdimme joen toiselle puolelle Zubizurin kävelysilttaa pitkin. Oikealla näkyvä kanadalaisyhdysvaltalaisen arkkitehti Frank Gehryn suunnittelema Guggenheim-museo oli iltavalaistuksessa mykistävä näky ja ainutlaatuisen rakennuksen epäsymmetriset, metallinhoitoiset kaaret heijastuivat maalauskellisesti joen pintaan. Jaa-a, miten kähän vastaava pytinki olisi istunut Helsingin kauppatorin kupeeseen?

Illallispaikan löysimme kuhisevilta lauantai-illan kujilta. Koska kaupunki oli meille outo, emme jälkeinpäin pystyneet tarkalleen sanomaan mistä. Ihmisiä oli liikkeellä aivan valtavasti ja kun puheensorinaa kuunteli vähän kauempaa, muistutti surina mehiläispesää.

Sunnuntai 13.5.2012, päivä Bilbaossa

Aamulla Tomi soitti ja pyysi Ristoa hoitamaan Marja-äidin äitienpäivä-illallisen samppanjoineen ja mansikoineen. Lupasi maksaa lystin. Mutta heti sen jälkeen kysäisi, että missäs maassa te oikein olettekaan ja helpottui, kun kuuli, että vielä Espanjassa. Ranskassa homma olisi tullut paljon kalliimmaksi.

Äitienpäivän aloitimme Guggenheim-visitillä. Ennen museokäyntiä nautimme aamukahvit museon kupeessa. Turisteja oli runsain määrin liikkeellä.

Bilbaon Guggenheim-museo täyttää tänä vuonna 15 vuotta. Museon symboli on Jeff Koonsin suunnittelema kukkaistutusten peittämä valtava terrieripatsas "Puppy" pääsisäänkäynnin tuntumassa. Sen piti alun perin olla vain avajaisten koristus, mutta kaupunkilaiset tykkäsivät siitä niin paljon, että se on jo 15 vuotta toivottanut museovieraat tervetulleiksi.

Guggenheim-museon rakennukset ovat upeita. Muotojen ja varjojen uskomatonta harmoniaa. Museon erikoinen ulkomuoto on suunniteltu kokonaan tietokoneella, sillä lujuslaskelmia ei olisi voitu tehdä perinteisillä menetelmillä. Museon ulkokuori on päälly-

tetty kalan suomuja muistuttavilla puolen millin paksuisilla titaanilevyillä. Museon ulkopuolella on "Puppy" lisäksi mielenkiintoisia taideteoksia: mm. Louise Bourgeoisin valtava hämähäkki "Maman" ja Jeff Koonsin värikäs seitsemän tulppaanin kimppu "Tulips".

Jeff Koons: "Puppy"

Jeff Koons: "Tulips"

Olimme varautuneet kalliiseen sisäänpääsymaksuun, mutta se olikin kahdelta eläkeläiseltä yhteensä vain 10 euroa. Ensimmäiseksi astuimme huoneeseen, jonka seinille oli ripustettu 16 suurta maalausta ylösalaisin. Taulut olivat lähes samanlaisia ja niiden nimi oli "Mrs. Lenin and Nightingale". Taiteilija, saksalainen neo-ekspressionisti Georg Baselitzin, oli vuodesta 1969 lähtien halunnut ripustaa taulunsa ylösalaisin. Risto ehdotti meille kotiin samanlaista taulujen kuperkeikkaa. Tuttuihin tauluihin saisi uutta näkökulmaa.

Pysyväisnäyttelyiden lisäksi museossa oli tilapäisnäyttely. Vuoden 2012 alusta lokakuulle oli esillä "The Inverted Mirror", 52 työtä La Caixa Foundationin ja MACBAn (Museu d'Art Contemporani de Barcelona) nykytaiteen kokoelmista. Ohi vilahtelivat mm. toisen maailman sodan jälkeiset taiteilijanimet: Richard Serra, Jannis Kounellis, Gerhard Richter, Francesc Torres, Antoni Tapies. Oli taideteoksia, joiden sanoma ei meille auennut, mutta oli myös toisenlaisia.

Museon arkkitehtuurissa riitti äimistelemistä. Jopa Ristokin myönsi, että onhan tämä nyt kuitenkin jotain. Museossa ei saanut ottaa valokuvia, mutta turisteja kielto ei näyttänyt haittaavan!

Lähes neljän tunnin museokierroksen jälkeen marsimme hotellille puolen tunnin levähdystauolle. Ei ollut Guggenheimin rappusilla tai joen rannoilla ensimmäistäkään kerjäläistä. Miten niitä voi Helsingissä olla paraatipaikoilla mm. Kiasman ja Ateneumin nurkilla sakeanaan? Samaa EU:ta kumminkin ollaan.

Sitten taas kaupungille. Bilbaon ydinkeskusta on melko pieni ja matkailijan kannalta tärkeät kohteet ovat lyhyiden etäisyyksien päässä toisistaan. Jalan pääsi parhaiten paikasta toiseen.

Bilbao näytti sunnuntaipäivänä varsin ihanalta. Liikkeellä oli runsaasti lenkkeilijöitä juosten, kävellen tai rullaluistimilla. Matkan varrella kaikki talot oli koristeltu punavalkoisilla Athletic Clubin lipuilla. Athletic Club eli Athletic Bilbao pelaa Espanjan jalkapallon pääsarjassa ja on Real Madridin ja Barcelonan ohella ainoa seura, joka ei koskaan ole pudonnut Espanjan korkeimmalta sarjatasolta. Seuran ominaispiirre on perinne, jonka mukaan edustusjoukkueen pelaajisto koostuu vain seitsemän historiallisen baskimaakunnan alueella syntyneistä tai tämän alueen seurojen kasvattamista pelaajista. Runsaasta liputuksesta päätellen tänä viikonloppuna oli tärkeä ottelu.

Aluksi halusimme nähdä hotellivirkailijan karttaamme töhräämän paikan. Olimme kysyneet häneltä mitä muuta Guggenheimin lisäksi Bilbaosta on ehdottomasti nähtävä ja hän oli sitä mieltä, että tuosta töhrystä se löytyy. Yritimme tiedustella, että mikä paikka se on, mutta sanoi vain, että YOU MUST SEE IT!

Ulkoapäin rakennus näytti vanhalta kauppahallilta, jonka alle oli rakennettu moderni parkkihalli. Ei kovin kiinnostava, tuumasimme. Virkailijan mieliksi (kun arvelimme, että hän varmaan kysyy kävimmekö "töhryssä") kurkistimme rakennuksen kulmassa olevasta oviaukosta sisään. Ja voi herranjestas sentään! Onneksi kurkistimme! Ulkoseinät olivat vain hämäystä. Edessämme oli suunnaton aula ja eri materiaaleista muotoillut pylväät, 43 pylvästä kaikkiaan, kannattelivat ilmassa kolmea monikerroksista ja -muotoista rakennusta. Mikä ihme tämä oikein oli?

No, sehän oli Bilbaon ylpeys: Alhóndiga – kulttuuri- ja vapaa-aikakeskus. Rakennuksen ulkoseinät olivat jääneet 1900-luvun alusta, jolloin rakennus toimi viini-, likööri- ja viinavarastona. Ulkoseinien sisään ja oheen monipuolinen keksijä, arkkitehti ja suunnittelija Philippe Starck on luonut rakennuksen, jonka olemusta on mahdoton kuvata. Se on nähtävä. Starck omistautui

Ageniin saavuimme pimeässä puoli yhdeltätoista. Agenissa oli suuri tennisturnaus ja kaikki kohtuuhintaiset majoituspaikat olivat täynnä. Meillä ei ollut hotellivarausta ennakoon. Monen mutkan ja kyselyn jälkeen meidät ohjattiin vihonviimeisenä mahdollisuutena paikalliseen B&B-hotelliin. Kaksikerroksinen parakkirakennus ja aidattu piha. Kävi ilmi, että mitään ihmispalvelua ei tähän aikaan ollut saatavissa. Oli vain pankkiautomaattia muistuttava vehje lukitun oven pielessä. Sinne piti syöttää luottokortti, ilmoittaa montako yötä haluaa yöpyä ja haluaako aamiaisen ja kuinka monelle. Kun edellä mainitut tiedot oli annettu, tuli vehkeestä lappu, jossa oli vapaan huoneen numero ja koodi, jolla huoneen oven sai auki. Kaikkien huoneistojen ovet olivat ulkokäytävällä.

Vartin yli yksitoista avasimme B&B-hotellihuoneemme oven. Ei huone mikään viihtyisyyden huippu ollut, mutta yllättävän mukiinmenevä. Oli leveä sänky, taulutelevisio, kunnan laskutilat matkalaukuille, hyvä kylpyhuone, riittävästi naulakoita ja jopa ilmainen Wi-Fi-yhteys. Olihan tämä toista kuin yöpyminen autossa, joka hetkeä aikaisemmin oli näyttänyt todennäköisimmältä vaihtoehdolta. Huoneen hinta oli 44,90 €/vrk.

Levitimme kaikki päivällä hankkimamme herkut pikuiselle työpöydälle ja upea samppanjaillallinen pikusellissämme maistui ihanalle. Nukkumaan maltoimme asettua vasta puoli kahdelta. Sitä ennen oli purettu päivän kuvasaalis tietokoneelle, heitetty kehoimmat otokset roskakoriin ja pistetty kameroiden patterit lataukseen.

Tiistai 15.5.2012

Agen - Villeneuve sur Lot - Monflanquin - Belves - Les Eyziez de Tayac - Angoulême - Matha - Niort, 400 km

Aamiaisen, 6,50 €/ hlö, oli vaatimatonta, mutta saimme kupin kahvia ja palan patonkia. TV:stä seurasimme hetken presidentti François Hollanden juhallisia virkaanastujaisia. Ranskan koko kerma oli juhlatamineissaan paikalla. Sarkozy vaimoineen astui mustaan autoon, vilkutti ikkunasta ja näin valta oli vaihtunut Ranskanmaalla.

Ennen hotellista lähtöä käytimme hyväksemme huoneen nettiyhteyttä ja varasimme seuraavan yön majoituksen Niortin Ibiksestä. Varmuuden vuoksi varasimme myös jo Lyypekin Ibiksestä perjantain ja lauantain välisen yön majoituksen, jotta eilisillan ko-

kemuksilta välttyttäisiin. Välipäivien majoitukset jäitimme vielä avoimiksi.

Lähtö hotellin pihasta klo 11. Sää oli pilvipoutainen. Väliin jopa puoliaurinkoinen. Asteita +17. Agen mainosti itseään alueen helmenä, Perle du Midi. Meille Agenista ei jäänyt mitään mielikuvaa. Olimme valinneet sen yöpymiskohteeksi siksi, että oli sopivasti reitillä. Tulimme kaupunkiin pimeässä, hotellin etsimiseen meni sekin aika, jona olimme kuvitelleet istuvamme katuterassilla iltaelämää tutkaillen, yön nukuimme "sellissä" ja nyt poistuimme suorinta tietä kaupungista.

Agen sijaitsee luonnonmukaisen Garonne-joen sekä Atlantin ja Välimeren väliin rakennettujen kanaalien varrella (Le Canal du Midi + Le Canal de Garonne = Le Canal des deux Mers). Nähtävää olisi löytynyt, mutta jäi toiseen kertaan.

Suuntasimme tielle N21 kohti Bergeracia. Vastan tuli miltei yksinomaan ranskalaisten rakastamia valkoisia autoja. Merkillä ei niinkään ollut väliä kunhan auto oli valkoinen. Tankki täytettiin 1,730-hintaisella menovedellä. Unikot kukkivat pientareilla.

Aluksi oli saatava postimerkit eilisiin Guggenheim-kortteihin, minkä vuoksi poikkesimme ensimmäiseen tienvarren kaupunkiin. Kaupunki oli keskiaikainen Villeneuve sur Lot, 30 km Agenista pohjoiseen. Lot-joen yli johti 3 siltaa. Jätimme Hondan parkkiin ja kävelimme vanhaan kaupunkiin 1200-luvulla rakennettua Pont Vieux-siltaa pitkin. Sillalta oli upeat näkymät jokilaaksoon. Aikoinaan kaupunkia oli ympäröinyt muuri, jossa oli ollut 6 tornia ja 8 sisään tuloporttia.

Nykyään kaupungin keskustassa on jäljellä kaksi porttia; Porte de Paris ja Porte de Pujols. Heti sillan ylitettyämme näimme postikonttorin, josta saimme ranskalaiset postimerkit espanjalaisiin postikort-

teihimme. Kävelimme tovin vanhassa kaupungissa ja ostimme ropposellisen metsämansikanmakuisia mansikoita juuri sulkeutuvilta tiistaimarkkinoilta. Upeita boutiqueita, mutta kaikki kiinni, kun lounasaika oli juuri alkanut.

Monflanquin

Villeneuve sur Lotin jälkeen yllätti sadekuuro, mutta onneksi se oli hetkessä ohi. Ajelimme valkoista tietä kohti Les Eyzies de Tayacia. Ykskaks edessä korkealla kukkulalla kohosi ”kylä”, joka imaisi ihan väkisin sisäänsä. Se oli Monflanquin, alun perin sotilaalliseen puolustukseen vuonna 1256 rakennettu linnake.

Monflanquin kuuluu vuonna 1982 perustettuun Les Plus Beaux Villages de France-yhdistykseen. Vuoteen 2008 mennessä 152 ranskalaista pientä ja kuvauksellista kylää on saanut Les Beaux Villages de France-arvonimen. Päästäkseen tähän joukkoon ky-

Monflanquin

län asukasmäärä ei saa ylittää 2000 asukasta ja siellä pitää olla vähintään 2 kuvaukselliseksi, historialliseksi, tieteelliseksi tai taiteelliseksi suojeltua aluetta. Monflanquinia ei pysty kuin kalpein sanoin kuvaamaan. Sen kapeilla kujilla on itse käveltävä ja annettava kujien ja rakennusten puhua puolestaan.

Monflanquinin huipulta on upeat näkymät ympäröivälle maaseudulle. Monflanquin muistuttaa 20 km päässä sijaitsevaa vieläkin upeampaa Les Beaux Villages de France-ryhmän kylää, Monpazieria. Me emme valitettavasti tällä matkalla ehtineet Monpazieriin, jossa autoilla ei ole mitään asiaa keskustaan ja jossa mikään ei estä kulkijaa vaivattomasti siirtymästä ajassa 600 vuotta taaksepäin.

Belves

Ristokin innostui päivän mittaan kuvaamaan. Ja hienoja kuvia ottikin. Marja nimesi hänet jo pääkuvaajan pikkuapulaiseksi, mutta tuo arvonimi ei kelvannut. Hän korotti itsensä heti ”rojektipiälliköksi”.

Monflanquinista ajoimme unikoiden ja päivänkakkaroitten reunustamaa tietä. Kukkareunusten takana avautuivat vihreät viljapellot. Hyväkuntoisia, elämäntäydellisiä, värikäsikkunaluukullisia kivitaloja.

Sitten oli tien varressa Belvès, joka on myös Les Beaux Villages de France-kylä. Belvès oli asutettu jo 150 vuotta ennen ajanlaskua. Erinomaisen sijaintinsa johdosta 1000-luvulla siitä tuli linnoituskaupunki. Pistäydymme ja ihastuimme tunnelmaan. Vahinko, ettei ollut lauantai, jolloin keskusaukion peittävä suuren katoksen alla olisi ollut toritoimintaa. Katosta kannateli 23 viisisataa vuotta vanhaa pylvästä.

Belvèsistä ajoimme Vézère-joen rannalla sijaitsevan Les Eyziers de Tayaciin. Vierailimme kaupungin museossa, jossa esiteltiin Vézèren jokilaaksosta (La vallée de la Vézère) löytyneitä paleoliittisen kauden

asumuksia ja esineitä. Alueen kalkkikivikalliot olivat luoneet erinomaiset edellytykset fossiilien, luiden, esineiden ja maalausten säilymiselle. Esihistoriallisen arkeologian tutkijat ovat löytäneet Vézèren jokilaaksosta 147 asuinpaikkaa, 25 luolamaalauksin koristeltua luolaa ja tuhansia upeassa kunnossa säilyneitä esineitä

Kuudelta maltoimme jättää esihistorialliset asuinsijat. Annoimme "Tompalle" suunnaksi Perigueux ja lyhin reitti. Niortiin oli vielä matkaa jäljellä 250 km. "Toppa" kieputti meitä tieltä toiselle ihanassa ranskalaisessa maalaismaisemassa. Epäilimme tievalintoja, mutta kyllä jäljellä olevat kilometrit näyttivät koko ajan vähenevän. Armanjakkimainokset vaihtuivat konjakkimainoksiin.

Niortiin saavuimme kymmeneltä. Autotallia ei ollut, toivoimme Hondalle rauhallista yötä pihaparkissa.

Onneksi ravintola oli avoinna yhteentoista, koska vaatimattoman B&B-aamiaisen jälkeen emme olleet pistäneet suuhumme mitään koko päivänä. Söimme ibistasoon nähden ainakin kahden sianpään illallisen. Aluksi maalaispateeta ja rapu-avokadosalaattia. Sitten vasikanpaistia yrttikastikkeessa vihersalaatin kera, ruokajuomana alueen punaviini. Ja tietenkin ennen ateriaa nautimme pastikset. Lystin hinnaksi kertyi 50 €.

Kerrassaan ihana päivä, Riston suunnittelema!

Keskiviikko 16.5.2012

Niort – Parthenay - Thouars - Saumur - Laval - Mayenne - La Ferte Mace - Argentan - Caen - Deauville, 460 km

Aamulla erimielisyyksiä päivän reitistä. Risto irtisautui koko hommasta ja ilmoitti että, suunnittele sitten itse! Marja tilasi huoneen Deauvillen Ibiksestä. Näissä merkeissä poistuimme hotellista. Sää oli au-

rinkoinen. Asteita +16 ja kello 11. ”Tompalle” annoimme ohjeeksi Parhenay ja lyhin reitti. Upeat tienvarsimaisemat. Viljapeltoja, kesäkukkapientareita, päivänkakkaroita, unikoita, jopa ruiskukkia ja valtavia keltaisia rypseltoja.

Piipahdus Thouarsin keskiaikaisen kaupungin keskusta. Vilaus Thouarsissa mahtavasta linnasta 1600-luvulta, ruusuikkunakirkosta ja upeista 1500-luvun rakennuksista. Kaupunkia oli restauroitu ja restauroitiin edelleen vanhoja arvoja tarkasti vaalien.

Saumuria lähestyttäessä levittäytyivät laajat viinivainiot molemmin puolin tietä. Saumurin jouduimme ohittamaan pysähtymättä. Oli helatorstain aatto ja kamala vilske. Jatkoimme kohti Lavalia. Kello oli 2 ja aamukahvit vielä juomatta.

Loire-joki virtasi vuolaana tien vasemmalla puolella. Bensamittari näyttää punaista. Bensa-asemia Loiren rantatiellä ei ollut, navigaattorin mukaan muutaman kilometrin säteellä piti olla useampikin. ”Tomppa” haki meille ensin huoltokorjaamon, jossa ei myyty bensaa ja sitten huoltoaseman joka oli lakkautettu ja paikalle oltiin rakentamassa jotain muuta. Itse oli havainnoitava tien varresta Inrermarcheon mainos ja näin saimme tankin täyteen ennen kuin jouduimme jalkapattikaan.

Ostimme myös Intermarcheon leivostiskiltä makoisat mansikkaleivokset 1,30 euroa/kpl ja kahvilasta maitokahvit ja nautimme herkut kahvilan ulkoterassilla. Aamukahvit saimme siis kello 15. Ei ihme, että olimme ärhennelleet toisillemme jokaisesta pikkuasiasta. Nyt tyyli muuttui, niin päätimme. Risto meni vielä kaupan puolelta hakemaan jotain matkaevästä. Ennen matkan jatkumista pesimme Hondan putipuh- taaksi 3 eurolla itsepesulassa. Kello oli tässä vaiheessa puoli neljä.

Runsaat 30 kilometriä Saumurista Mazén kylässä jökötti tien varressa mahtipontinen aatelislinna, Château de Montgeoffroy, 1700-luvulta. Seutu oli täydellistä maaseutua ja linna vastaavasti tavanomaista mahtavampi ja hyväkuntoisempi. Mielenkiintoista! Jätimme auton tien varteen ja astuimme portista sisään. Portin pielessä ilmoitettiin, että ouert, avoinna. Astelimme linnaan johtavaa luotisuoraa sotatietä kohti viimeisen päälle entisöityä linnaraken- nusta. Linna otti tulijat ylpeänä vastaan, linnan mo- lemmin puolin olivat symmetriset siipirakennukset ja pikkukirkko. Vasemman puolen siipirakennusta koristi hevosfiguuri. Päätelimme, että kyseisessä siivessä olivat aikoinaan majailleet linnan uljaat ratsut, oikean puolen siipi oli palvelusväen käytössä.

Pihalla seisokeli muutama ihminen ja hetken päästä linnan muistoesinekaupan ovet avautuivat. Opastettu linnakerros oli alkamassa. Kierros olisi kestänyt puo- litoista tuntia. Meillä ei ollut aikaa. Ostimme kaupasta Saaralle keittokirjan, johon oli koottu sukupolvelta toiselle siirtyneitä ranskalaisten isoäitien reseptejä. Nyt ne siirtyivät suomalaisen ”tekomummin” mukana ranskankieltä taitavan Saaran keittiöön.

Linnavisiitin jälkeen muutimme navigaattoriasetuksia. Suuntana Laval ja nopein reitti. ”Tomppa” ohjasi mei- dät välittömästi pois pikkuteiltä. Lavalissa jouduimme seisovaan ruuhkaan. Samoin hetkeä myöhemmin Mayennessä. Kello oli jo puoli seitsemän, kun vihdoon pääsimme ulos Maynnestä.

Tie D916 kulki ihanien maisemien läpi, kivitaloja ja värikkäitä ikkunaluukkuja. Symppeiksiä lehmiä laitumil- la. Pysähdyimme yhden aitauksen viereen ja eikös samassa hetkessä laitumen vihonviimeisestäkin nur- kasta laukannut isot ja pienet lehmät aidan viereen kameran eteen. Tuuppivat toisiaan objektiivin edestä. Pienin kaikista tunki päätään isojen sarvipäiden jalko-

jen välistä lähemmäksi linssiä. Ihania kerta kaikkiaan! Ja mainioita kuvia saimme!

Deauvillen Ibis Centreen saavuimme puoli kymmeneltä. Ibis sijaitsi nimensä mukaisesti keskustassa. Hyvä autotalli. Samoin huone, joka oli vasta uusittu ja riittävän tilava. Huoneen hinta 84 € + autalli 10 €. Mukiinmenevän illallisen nautimme Ibiksen ravintolassa. Suosittelemme lämpimästi tätä Ibisä.

Helatorstai 17.5.2012

Deauville - Honfleur - Dieppe - Eu - Abbeville - Douai, 350 km

Yhdeksän euron aamiaisen oli poikkeuksellisen monipuolinen. Aamiaisen jälkeen kipaisimme muutaman korttelin päässä oleville markkinoille. Tarjolla oli kankaita, vaatteita, kenkiä, koruja, hedelmiä ja alueen erilaisia superherkkuja. Markkinoilta palasimme hotellille rannan kautta ja kuvasimme erilaisia ikkunaluukuja. Juuri ennen 12 jätimme hotellin.

Deauvilleesta ajoimme viereiseen Trouville sur Meriin. Kaupungit ovat ihan kiinni toisissaan. Ihania merikaupunkeja molemmat. Viidentoista kilometrin päässä oleva Honfleur kuuluu samaan sarjaan. Kaikissa mainituissa kaupungeissa oli niin mahdoton autojen ja väen paljous, ettei keskustassa voinut parkkeerata missään. Kuinka monta kertaa olimmekaan Honfleurin läpi ajaneet? Aina pysähtymättä; milloin satoi, milloin oli liian kireä aikataulu tai kuten nyt, liikaa ihmisiä.

Heti Honfleurin ”kusiaispesästä” selvittyämme rauhallinen maaseutu levittäytyi eteemme. Sää oli pilvinen ja asteita +13. Siideri- ja calvadostilojen mainokset vilisivät silmissä. Le Havren sillan ylitettyämme otimme suunnan kohti Yervilleä, mutta ennen Yervilleä vaihdoimme suunnaksi rannalla sijaitsevan Veules-les-Roses, 80 km Havresta koilliseen. Vihje ”Tompalle”, välttä moottoriteitä. Tuloksena mahtavia lehmälai-

tumia ja pulleapylyisiä lampaista, kuin jättiläispölypaleroita kokoa XXXXXXL.

Ajoimme ”Tompan” ohjeiden mukaan pieniä kyläteitä, sitten hetkeksi vähän isommalle väylälle, mutta heti kohta taas takaisin kylätielle. Mielenkiintoista maaseutumatkailua. Rypsipellot olivat heleimmässä kukassaan. Ilman navigaattoria emme kuuna kullaan valkeana olisi älynneet valita tällaisia reittejä. Välillä oli pakko ihmetellä, viekö tie muualle kuin jonkun maatalon pihaan, mutta aina se jatkui ohi talojen, piharakennusten ja tilusten. Erilaiset ”villet” vilahtelivat tienviitoissa, Amreville, Sotteville sur Mer, etc. ”Tomppa” yritti kammata meitä koko ajan sisämaahan, mutta me halusimme ajaa ”sur Mer”, meren rantaa myötäillen. Viehkeitä olkikattoisia taloja.

La Veules-joen suulle syntynyt Veules-les-Roses on noin 600 asukkaan kylä, mutta sitä pidetään yhtenä Normandian kauneimmista. Joki on Ranskan lyhin suoraan mereen laskeva joki. Sen pituus on vain

1195 m. Kylän historia juontaa aina 200-luvulle jKr. Kylän nimi oli ennen Veules, mutta 30.7.1897 nimeen lisättiin les Roses. 1800-luvulla ihmisiä veti puoleensa kylän casino ja merivesikylpylät. Toisen maailman sodan aikaan Veules-les-Roses oli rajujen taistelujen näyttämönä ja saksalaiset miehittivät sitä aina vuoteen 1944 saakka. Nykyään se on merkittävä kalastajataama ja tunnettu mm. ostereistaan (Huîtres de Normandie) . Pieni kylä oli pullollaan osteriravintoloita. Teimme lyhyen kävelyn rantakadulla ja sitten matka jatkui kohti Dieppeä. Matkan varrella poikesimme Sainte Marguerite sur Meriin 13 km ennen Dieppeä.

Muutama kymmenen kilometriä Dieppen jälkeen kyltti ilmoitti, että olette saapuneet kuninkaalliseen kaupunkiin nimeltä Eu. Ihmettelimme ranskalaisten EU-intoa. Oikein kaupungin olivat nimenneet EU:n kunniaksi. Mutta ei toki. Kaupunki oli perustettu jo v. 996.

Sillä oli ollut vuosisatojen saatossa kaikenmoista touhua Englannin kanaalin toiselle puolelle. Kaupungin merkittävin nähtävyys on kaupungin keskustassa oleva 1500-luvulla rakennettu renessanssilinna Château d'Eu, josta näimme pienen vilauksen.

Abbevilleen saavuimme kello 18 ja asteita +15. Täältä piti suunnata kohti yöpymiskaupunkiamme Douainia. Ajoimme tielle D925 ja hetken päästä poikkesimme uteliaisuuttamme kapealle ja hiljaiselle kylätielle. Tovin sitä ajettuamme kohtasimme laitumella olevien lehmien riipaisevan surun.

Vastasyntynyt vasikka makasi laitumella aivan tien reunassa elottomana. Äiti seisoj onnettomana vieressä. Kun pysäytimme auton ja astuimme ulos, tulivat laitumen kaikki lehmät vasikan ympärille, nuolivat sitä ja katsoivat meitä niin, että tehkää nyt ihmeessä jotain! Me emme osanneet. Toivoimme, että heti jälkeemme paikalle saapuu joku paikkakuntalainen, joka osaa hoitaa tilanteen. Varsinkin äiti-lehman apua-anova katse seurasi meitä pitkään. Ja otetuissa valokuvissa vielä pitempään!

Douaihin saavuimme ennen kahdeksaa, mikä oli aikaisempiin päiviin verrattuna ennätys. Ei autotallia, Honda hotellin sisäänkäynnin eteen. Olimme yöpyneet täällä aiemminkin, jonka muistimme vasta hotellin edessä. Huone oli kelvollinen, joskin katonrajassa oleva ikkunaluukku ei ollut mieleen. Jotenkin sellimäinen tunnelma.

Tunnin rivakka kävelykierros kaupungilla. Vain muutama ihminen tuli vastaan koko kierroksen aikana ja kaikki keskustan ravintolat olivat kiinni. Onneksi hotellin suosittelen lähellä oleva La Maison de Léopold oli auki. Illallinen oli Ristolla herkullinen, "filé de beuf rossini avec foie gras", mutta Marjan perunamuusin alle piilotettu ankanrinta oli tosi erikoinen, sai Marjalta matkan kehnoimman arvosanan, 2 siansaparoa. Alkuruoka, "Assiette Norvégienne", lohta eri muodoissa,

oli hyvä. Lasku oli 79 euroa ja siihen sisältyi myös pullo alueen punaviiniä ja alkupastikset.

Perjantai 18.5.2012

Douai - Lille - Tourcoing - Gent - Antwerpen - Eindhoven - Venlo - Duisburg - Munster - Bremen - Lyypekki, 770 km

Pilvipouta ja asteita +15. Hotellista aamiaisen jälkeen liikkeelle klo 10.15. Edessä oli lähes 770 ajokilometriä Lyypekkiin. Edessä matkan pisin ajotaival. Päättimme vaihtaa kuskia parin tunnin välein.

Oli pakko siirtyä moottoritielle. Liikenne kolmikaistamoottoritiellä oli toista luokkaa kuin edellisinä päivinä, jolloin vastaan tuli auto silloin tällöin ja lehmänkellot kilkattivat ja rypsipellot hehkuivat keltaisina. Viikkaalla moottoritiellä kuski-Risto sanoi olevansa joka suuntaan valppaana kuin kettu luolassaan. Lillen ohitimme puolen tunnin kuluttua ja sitten tielle E17 Tourcoingin ja Gentin suuntaan.

Belgian raja ylitettiin yhdeltätoista. Liikenne rauhoittui toviksi. Belgiassa paistoi aurinko ja asteita oli jo +17. Aakeeta, laakeeta maaseutua, tuulimyllyjä ja haisuja. Sitä on Belgia näin ajettuna. On se kumma, että Ranskassa voidaan viljellä ilman hajuja, Belgiassa ei.

Gentistä suuntasimme Antwerpeniin. Antwerpenin ohitimme eteläpuolelta Kennedy-tunnelin läpi. Ruuhkaa ja rauhatonta ajoa. Näin aina isompien kaupunkien lähellä. Asteita jo +20 ja kello 12. Marja rattiin ja Risto lepäämään kahden tunnin ajon jälkeen.

Saksan ja Hollannin rajan ylitys tapahtui aivan huomaamatta. Ranskan ja Belgian sekä Belgian ja Hollannin rajanylitykset sentään olimme havainneet. Hondan ja kuskien tankkaus erinomaisesti varustetul-

la Bottrop Süd-nimisellä levähdyspaikalla heti Duisburgin jälkeen. Ajettu tähän mennessä 360 km.

Noidankattila Essen-Düsseldorf-Köln on aina ruuhkainen ja liikenne tempoilevaa. Mutta sen jälkeen matka sujui swingin tahdissa juohevasti, kunnes noin 50 kilometriä ennen Bremeniä alkoivat nopeusrajoitukset ja tietyt ja niitä jatkui lähes Hampuriin saakka. Audi-miehillä oli kova kiire. Nopeusrajoitukset eivät näyttäneet koskevan heitä.

Ennen Lyypekkiä kävimme varmistamassa Moisingin Cittin huomiset aukioloajat. Avoinna joka päivä, paitsi sunnuntaina, klo 7.30 – 20.

Lyypekin lbikseen kirjoittauduimme ennätysellisesti ennen iltakahdeksaa 770 kilometrin ajon jälkeen. Välittömästi majoittumisen jälkeensuuntasimme kaupungille ruokapaikkaan etsimään. Tiedossa oli yksi hyvä entinen, mutta halusimme kokeilla uutta. Olisi ollut tarjolla Berliinissä erinomaiseksi koettu Block House, mutta päädyimme kuitenkin Jensen's Bøfhus-nimiseen ravintolaan. Eikä tarvinnut katua. Marjalla oli paras 180 gramman pihvi uunikasviksilla mitä koskaan oli syönyt ja Ristolla 300 grammainen pihvi sopivasti mediumina tarjottuna. Kolme sianpäättä. Lasukin oli aivan käsittämätön. Olut, pullo laadukasta punaviiniä, pihviannokset ja upeat jälkiruuat oman valinnan mukaan soft ice-noutopöydästä ja kahvit, yhteensä 48 euroa! Suosittelemme kaikille Lyypekin-kävijöille tätä ravintolaa osoitteessa Holstenstrasse 8-10.

Lauantai 19.5.2012 Lyypekissä

Erittäin monipuolisen aamiaisen jälkeen, ehkä matkan parhaan, Marja kipitti kaupungille.

Riston oli määrä liittyä seuraan puolenpäivän jälkeen, kun hotellihuoneesta oli luovuttava. Honda jäi vielä talliin.

Oli lämmin päivä, yli 20 astetta. Marjan ostos- ja katselukierros sujui mainiosti ilman ostoksia. Yhdessä istuskelimme katukahvilassa kevätmuotia silmäillen ja kauhistelimme viiden nuoren pojan huimia hyppy- ja vottiesityksiä pelkällä katukivetyksellä.

Hotellille marssimme neljän hujakoilla. Auto ulos talista ja kohti Cittiä, jossa vierähti muutama tunti. Laattikoviinit etenkin ovat kannattava ostos, noin yksi kolmasosa Suomen hinnoista (muut juomat noin puolet). Ja kukapa kesällä saareen viitsii lasipulloja kuljettella.

Cittistä suuntasimme Travemüнден. Parkkeerasimme rantatielle ja autosta ulos astuttuamme kantautui korviimme svengaavan jatsin sävelet. Samaan aikaan meidän Nordlink-laivamme lipui vierestämme majesteettisena kohti Travea.

Hiekkarannan puolella kuvasimme saksalaisia rotanloukkurantatuoleja. Jatsin sävelet kuuluivat aina vain lähempää.

Eteemme levittäytyi koko kierroksen kohokohta, ulkoilmakonsertti. Kymmenkunta herrasmiestä soitti lavalla vanhaa kunnon jatsia ja swingiä ja yleisö nautti ruohikolla musiikista mukavissa lepotuoleissa. Konserttitunnelma oli loistava. Tarjolla oli myös monenmoisia herkkuja. Verraton päätös Euroopan kiertueellemme. Musiikin lomassa herkuttelimme 30 cm pitkillä bockwurstella olut ja valkoviinilasillinen kyytipaikina. Täydensimme myös laivaan jo Cittistä ostamamme muonavarastoja savustetulla ankeriaalla, matjessillija krillisämpylöillä.

Laivarantaan saavuimme kello 21.40. Vilkasta oli. Jouduimme kolmanteen henkilöautojonoon. Ja taas oli sotkua sisäänajossa, mutta ei niin pahaa kuin muutama vuosi sitten. Pääsimme laivaan vähän en-

nen puolta yötä. Laiva ei ole ollut näin täynnä vuosi-kausiin.

Hyttimme 7023 oli tavallinen standarditapaus, ulko-hytti kuitenkin. Emme halunneet puolenyön maissa lähteä tungeksimaan laivan yöpalapöytään. Kai-voimme omat eväät esille ja niitä näytti olevan Traven täydennysten jälkeen ainakin kuudelle hengelle.

Aluksi kuitenkin puolikas kuohuviinipullo onnistuneelle, mielenkiintoiselle ja ihanalle Euroopan läpiajolle. Matka oli ollut yksi parhaista. Niin kauan kuin näitä vielä voimme tehdä, niin jatkukoon tämä tyyli siirtyä talvikodista kesäkotiin ja päinvastoin.

Illallinen käsitti Travessa ostettujen herkkujen lisäksi katkarapuja, lohta, kinkkua, valmissalaatteja, homejuustoa, yrttijuustoa cocktailpaloina sekä jälkiruuaksi tuorehedelmäcocktailtarjotin. Yöpalan kyytipaikana oli portugalilaista punaviiniä. Söimme kuuden hengen annoksesta enemmän kuin kahden hengen osuuden. Loput päätimme selvittää aamulla ja jättää laivan aamiaispöydän väliin.

Kävimme yöpuulle puoli kahdelta. Laivan oli määrä irtautua satamasta kello 3 ja kaipa se niin tekikin. Me emme olleet valveilla todistamassa tapahtumaa.

Hyttimme sijaitti lähellä ulkokannelle menevää ovea. Ovi paukkui kaiken yötä, kun tupakoitsijat ravasivat ulkona sauhuttelemassa.

Sunnuntai 20.5.2012, Laivapäivä

Nukuimme pitkään. Matka jatkui joka tapauksessa. Vihdoin ennen puolta päivää saimme ulkovaatteet päällemme ja teimme happihyppelyn kannella. Kova tuuli aiheutti sen, ettei ulkona viihtynyt kovin pitkään. Hippaleikki yhden pikkupojan kanssa pisti veremme sopivasti kiertämään ennen hyttiaamiaista. Otimme hyttiin kahvit Café Verdestä ja söimme eilisistä eväistä sen minkä jaksoimme, loput oli singottava roska-pussiin. Kamala juttu, sanoi Risto.

Marja meni laivan infotiskille valittamaan paukkuvasta ovesta. Marjan tarkoituksena oli informoida laivayhtiötä karmeasta ovenpaukkeesta, jotta seuraavat asiakkaat eivät joutuisi kärsimään samasta paukkeesta.

Valituksen tuloksena myös me pääsimme eroon tuosta riesasta. Meille annettiin avaimet 9. kerroksen luokkaa kalliimpaan, parisängylliseen hyttiin. Tästä toiminnasta annamme laivayhtiölle 3 sianpäättä.

Loppumatkamme oli erittäin miellyttävä. Tyytyväisinä loikoillen lueskelimme viikonlopun iltapäivälehtiä ja hävitimme matkan aikana otettuja kelvottomia kuvia. Kuvia tuli otettua noin 6000, joten kyllä siitä raaski muutaman heittää roskakoriin ensikatselulla.

Suomen ja Tšekin pronssimatsi oli yhtä kärsimystä. Jellonajoukkue ei saanut kiekkoa millään häkkiin. Lopputulos Tšekeille oli 3-2. Me jouduimme juomaan tapahtumaan varatun Henkell Trockenin suruumme.

Laivan 22 euron illallinen oli loistava. Valinnanvaraa oli runsaasti vaikka asiakkaat tyhjensivät tarjoiluastioita kiitettävällä vauhdilla. Meidän herkkujamme olivat lohi eri muodoissa, mäti, savuankerias, simpukat ja mehevät paistit.

Maanantai 21.5.2012

Vuosaari – Kauppatori - Ruoholahti,

Nordlink kiinnittyi Vuosaaren laituriin aikataulun mukaisesti kahdeksalta. Aurinko paistoi pilvettömältä taivaalta ja meri oli peilityyni. Ihana matkamme oli viittä vaille loppuaan.

Ajoimme Vuosaaresta Kauppatorille aamukahville ja sitten Kaivopuiston rantoja pitkin Ruoholahteen. Puissa näkyi vain hentoinen viherrys. Tuntui mukavalta olla taas kotona aloittelemassa Suomen kesää.

Hondan kokonaiskilometrit olivat Helsinkiin saavuttaessa 86 980 km eli matkan aikana kertyi yhteensä 4130 ajokilometriä.

Yhteenveto

Matkalla Carvoeirosta Helsinkiin oli tarkoitus ihailia Pohjois-Portugalin ja Pohjois-Espanjan keväisiä maisemia, tutustua Bilbaon Guggenheim-museoon ja katsella miltä Ranskan maaseutu näyttää. Kaikki ennakkosuunnitelmat toteutuivat ja lisäksi rusinana pullassa oli tutustuminen kauneimpiin ranskalaisiin, "Les Plus Beaux Village de France"- kyliin.

Yöpymiskaupungit:

Portugalissa: Peniche ja Viana do Castelo

Espanjassa: Ribadeo ja Bilbao

Ranskassa: Agen, Niort, Deauville ja Douai

Saksassa: Lyypekki

Gastronomisten matkatarkastajien luokitukset

<i>3 sianpäätä</i>	<i>paras mahdollinen arvosana</i>
<i>2 sianpäätä</i>	<i>hyvä</i>
<i>1 sianpää</i>	<i>menettelee</i>
<i>1 siansaparo</i>	<i>ei kehumista</i>
<i>2 siansaparoa</i>	<i>selkeästi pettymys</i>
<i>3 siansaparoa</i>	<i>syötäväksi kelpaamaton</i>

"Tomppa" = TomTom-navigaattorimme

